

Bilag 1

1. Overvågningsopgaven.....	2
1.1 Region Midtjyllands overvågningsopgave.....	2
1.1.1 Den regionale udviklingsplan	2
1.1.2 Vækstfora	2
1.2 Beskæftigelsesregion Midtjyllands overvågningsopgave.....	4
1.2.1 Nærmere om afdækningen af flaskehalse m.v.	4
1.2.2 Arbejdsmarkedsbalancen	6
1.2.3 Andre overvågningsopgaver (ad hoc analyser).....	7
1.2.4 Det Regionale Beskæftigelsesråd.....	7
2. Interessenter	8

1. Overvågningsopgaven

1.1 Region Midtjyllands overvågningsopgave

Regionens overvågningsopgaver tager udgangspunkt i den lovmæssige forpligtigelse, der ligger i udarbejdelse af en regional udviklingsplan og i vækstforaenes virke.

1.1.1 Den regionale udviklingsplan

I forhold til de nuværende regionplaner kommer udviklingsplanen til at befinde sig på et mere overordnet visionsniveau. Den skal være mere fremadrettet og fremstille et overordnet fremtidsbillede for regionen. De regionale udviklingsplaner har således en anden karakter end de tidligere regionplaner.

Den regionale udviklingsplan skal favne bredt, idet den skal være omdrejningspunkt for en række områder af betydning for regionens udvikling. Planen skal indeholde en helhedsvurdering af den fremtidige udvikling for regionens byer, landdistrikter og udkantsområder samt for natur og miljø, erhverv inkl. turisme, beskæftigelse, uddannelse og kultur.

En række regionale organer udarbejder planer og strategier på forskellige sektorområder (f.eks. Vækstfora på erhvervsområdet, regionale beskæftigelsesråd på beskæftigelsesområdet), og den regionale udviklingsplan skal bl.a. på baggrund af disse delplaner tegne en fælles vision for regionens samlede udvikling.

1.1.2 Vækstfora

Et meget vigtigt indspil til den regionale udviklingsplan bliver den regionale erhvervsudviklingsstrategi, som bliver udarbejdet af de regionale vækstfora. Strategien kan indeholde:

- En beskrivelse af regionens erhvervsstruktur og vækstvilkår med en vurdering af styrker og svagheder i forhold til de udfordringer, regionen og erhvervslivet står overfor. Til det formål udarbejdes analyser, som kan indgå som redskab til udarbejdelse af strategien.
- Udpegning af indsatsområder, der skal sættes ind på.
- Langsigtede mål, og delmål med kortere sigte for regionens erhvervsudvikling inden for disse områder.
- Indikatorer, som regionens performance kan måles på i forhold til de opstillede mål. Disse mål konkretiseres i forslag til initiativer i årlige handlingsplaner

Da strategierne skal tage udgangspunkt i regionens erhvervsmæssige styrker og svagheder, skal vækstfora løbende overvåge udviklingen i de regionale og lokale vækstvilkår. Desuden skal vækstforaene løbende foretage evalueringer af de konkrete initiativer, der igangsættes som led i handlingsplanerne.

På baggrund i de opgaver, der ligger i udarbejdelsen af den regionale udviklingsplan og i vækstforas monitorering af erhvervsmæssige styrker og svagheder i Region Midtjylland, vil overvågningsområderne favne bredt.

Til brug for overvågningen af de regionale vækstvilkår er der udviklet en regional benchmarking-model, der belyser henholdsvis præstationer og rammebetingelser inden for de 4 centrale

vækstkilder: Menneskelige ressourcer, iværksætter, innovation og ny teknologi. Hver af disse vækstkilder vil i denne model blive søgt belyst via en lang række indikatorer, der sammenvejes til et samlet mål for den regionale tilstand set i forhold til de øvrige regioner.

Selvom denne model vil udgøre et centralt værktøj for den regionale overvågning af vækstvilkårene, vil den blive suppleret af en række andre indikatorer, der relaterer sig til henholdsvis arbejdsmarkedet, det befolkningsmæssige grundlag for vækst samt erhvervsstruktur bredt set. Inden for disse kategorier vil følgende forhold blive gjort til genstand for overvågning i Region Midtjylland/ Regional udvikling:

Arbejdsmarked

1. Uddannelse og kompetence - herunder formelt uddannelsesniveau, efteruddannelsesaktiviteter og adgang til uddannelse
2. Beskæftigelse og ledighed
3. Det rummelige arbejdsmarked

Demografi

4. Pendlingsmønstre
5. Til- og fraflytning
6. Demografisk udvikling
7. Bosætning
8. Velstand - indkomster

Erhverv

9. Erhvervsstruktur – herunder klyngesammensætning
10. Sourcing
11. Infrastruktur - såvel fysisk infrastruktur og digital infrastruktur
12. Investeringsvilkår

Andet

13. Fokus på landdistrikter/yderområdernes vækstvilkår

Hvad angår erhvervsudviklingen er det vigtigt både at overvåge erhvervslivets performance, f.eks. beskæftigelsen, uddannelsesniveautet i virksomhederne, virksomhedernes eksport og værditilvækst samt deres innovationsevne, men også rammevilkårene for erhvervslivets virke. Eksempelvis infrastruktur, demografi, adgang til den rette arbejdskraft mv.

Overvågningsarbejdet vil i vidt omfang ske som benchmarking, både internt mellem områder/kommuner i regionen, men også eksternt i forhold til øvrige regioner både i Danmark, men også på sigt i forhold til regioner i udenfor landets grænser.

Udover det løbende overvågningsarbejde vil der blive udarbejdet ad hoc analyser, der kvalificerer overvågningsindsatsen og forbedrer grundlaget for udarbejdelsen af den regionale udviklingsplan.

1.2 Beskæftigelsesregion Midtjyllands overvågningsopgave

En af Beskæftigelsesregionens hovedopgaver i det nye beskæftigelsessystem er at overvåge arbejdsmarkedet.¹

Overvågningen af arbejdsmarkedet vil dels foregå i f.h.t. at afdække den aktuelle og fremtidige balance på arbejdsmarkedet - og dels i f.h.t. anden analyseaktivitet, herunder f.eks. analyser af arbejdsmarkedet i de nye kommuner, brancher, målgrupper, udviklingstendenser m.v.

Overvågningen af den aktuelle og fremtidige balance foregår via arbejdsmarkedsbalancemodellen, som er beskrevet nedenfor. Dette er en fast opgave, hvor der bliver udarbejdet en analyse/rapport hvert halvår. Et af de centrale formål med arbejdsmarkedsbalancemodellen er at afdække områder, hvor der er flaskehalse på arbejdsmarkedet, men også at afdække områder, hvor der er overskud af arbejdskraft, balance osv.. Denne del af overvågningen foregår på stillingsbetegnelse/fagområde niveau.

Afdækningen af flaskehalse i det nye overvågningssystem foregår på to administrative niveauer. Dels på det centrale niveau (AMS), hvor der bliver udviklet en række nye kvantitative opgørelser over udbuds- og efterspørgselsiden, og dels på det regionale niveau (Beskæftigelsesregionen), hvor de kvantitative data kombineres med kvalitative oplysninger om balancesituationen på det regionale arbejdsmarked. Omvendt får Jobcentrene ikke til opgave at overvåge arbejdsmarkedet i det fremtidige system. Dog vil Jobcentrene blive inddraget i analyseprocessen m.h.p. at validere resultaterne fra overvågningen og vurdere balancesituationen på de lokale arbejdsmarkeder.

1.2.1 Nærmere om afdækningen af flaskehalse m.v.

På **centralt niveau** udvikles en række nye redskaber for at afdække rekrutteringssituationen på de regionale arbejdsmarkeder:

- Hvert halvår bliver der udarbejdet en **virksomhedssurvey**, som afdækker virksomhedernes efterspørgsel efter arbejdskraft. På baggrund af survey'en udarbejdes en liste over fagområder, hvor virksomhederne oplever mangel på arbejdskraft.
- Listen over fagområder med mangel sammenholdes med **data vedr. udbudet af ledig arbejdskraft** fordelt på fagområder.
- Ved at sammenligne udbudet og efterspørgslen efter arbejdskraft dannes en liste over fagområder, hvor der er en vis mangel på arbejdskraft – sammenholdt med lav ledighed.

På **regionalt niveau** valideres listen ved at inddrage yderligere kvantitative data, samt ved en kvalitativ vurdering af de kvantitative data (listen over fagområder med mangel/balance/overledighed m.v.):

¹ Effektanalyser og opgørelser af Jobcentrenes indsats m.v. indgår også som en anden hovedopgave i Beskæftigelsesregionen. Det er dog udeladt i herværende beskrivelse, som først og fremmest berører selve arbejdsmarkedsovervågningen.

- Kvantitative data vedr. beskæftigelsen, jobåbninger og antal job på Jobnet fordelt på fagområder inddrages for at vurdere, om der er aktuelle flaskehalse eller risiko for mangel på arbejdskraft inden for de enkelte fagområder. I vurderingen indgår:
 - Omfanget af manglen set på baggrund af beskæftigelsen og antal jobåbninger
 - Efterspørgslen på Jobnet
 - Den forventede udvikling i beskæftigelsen, arbejdsstyrken og ledigheden

- Listen vurderes kvalitativt af Beskæftigelsesregionen og videnspersoner (herunder f.eks. fra Jobcentre, brancheforeninger, fokusgrupper, faglige organisationer, kernevirkksomheder m.m. efter behov). I vurderingen indgår:
 - Dokumentation fra jobcentre på mangelproblemer som survey'en ikke har opfanget
 - Information fra andre videnspersoner om omfanget af mangel på arbejdskraft m.v.

På baggrund af data fra centralt niveau og behandlingen/vurderingen på regionalt niveau udarbejdes en oversigt over arbejdsmarkedsbalancen.

1.2.2 Arbejdsmarkedsbalancen

Af arbejdsmarkedsbalancen fremgår, hvordan Beskæftigelsesregionen vurderer balancen mellem udbudet af og efterspørgslen efter arbejdskraft på arbejdsmarkedet. Formålet er at vurdere balancen og dermed jobmulighederne indenfor alle større fagområder/stillingsbetegnelser på arbejdsmarkedet i forhold til følgende fire kategorier:

- *Begrænsede jobmuligheder* (overskud af arbejdskraft).
- *Gode jobmuligheder* (balance).
- *Mange jobmuligheder* (underskud af arbejdskraft).
- *Ekstra mange jobmuligheder* (flaskehalse/strukturproblemer).

Skema 1: Arbejdsmarkedsbalance

	Overskud af arbejdskraft	Balance	Underskud af arbejdskraft	Flaskehalse/strukturproblemer
Aktuelt	A1) <i>Liste med fagområder, hvor der er høj ledighed og få jobs</i>	B1) <i>Liste med fagområder, hvor der er mange jobs</i>	C1) <i>Liste med konkrete fagområder, hvor der er mangel på arbejdskraft</i>	D1) <i>Liste med konkrete fagområder, hvor der er mangel af tværgående og strukturel karakter.</i>
1 år frem	A2) <i>Liste med fagområder, hvor der forventes få jobs 1 år frem</i>	B2) <i>Liste med fagområder, hvor der forventes mange jobs 1 år frem</i>	C2) <i>Liste med mangel et år frem</i>	D2) <i>Liste med flaskehalsområder på 1 års sigt</i>
5 år frem	A3) <i>Liste med fagområder, hvor der forventes få jobs 5 år frem.</i>		C3) <i>Kort liste med forventede mangelområder 5 år frem</i>	D3) <i>Meget kort liste med forventede flaskehalsområder 5 år frem</i>

Beskæftigelsesregionen vurderer halvårligt arbejdsmarkedsbalancen i regionen. Vurderingen sker i forhold til 1) den aktuelle situation, 2) udviklingen 1 år frem og 3) på 5 års sigt.

Det er ambitionen, at vurderingen af arbejdsmarkedsbalancen aktuel og et år frem sker på **stillingsbetegnelsesniveau**, hvor datagrundlaget kan bære det, ellers sker det på **fagområdeniveau**².

I forbindelse med vurderingen af udviklingen på 5 års sigt vil det primært være muligt mere overordnet at vurdere udviklingen i arbejdsstyrken for udvalgte fagområder/stillingsbetegnelser, hvor tilgang og afgang er nemmere at forudsige.³

² Fagområderne er en samlebetegnelse for en gruppering af stillingsbetegnelserne i Disco-web-systemet. Der er ca. 1.600 stillingsbetegnelser som samles i ca. 250 fagområder. Eksempel på stillingsbetegnelser er autopladesmed, karosserismed og pladesmed som er grupperet under fagområdet pladesmedarbejde.

³ Eksempelvis sygeplejersker, læger m.m.

Samlet set vil modellen give vigtige informationer, som kan bruges i bl.a. jobcentrenes tilrettelæggelse af den konkrete indsats.

1.2.3 Andre overvågningsopgaver (ad hoc analyser)

Ud over overvågningen af rekrutteringssituationen via arbejdsmarkedsbalancemodellen, vil der foregå andre overvågningsopgaver i større og mindre omfang. Aktuelt er etableringssekretariatet i Midtjylland i samarbejde med AF regionerne i Vejle, Ringkøbing, Viborg og Århus ved at udarbejde beskrivelser af arbejdsmarkedet i de nye kommuner i Region Midtjylland. Beskrivelserne vil i løbet af efteråret blive udvidet med egentlige SWOT-analyser, hvor grupper af kommuner sammenlignes med hinanden m.h.p. at beskrive styrker, svagheder, muligheder og trusler i f.h.t. udviklingen på arbejdsmarkedet.

Derudover forventes, at der bliver udarbejdet strukturanalyser, som beskriver udviklingen i efterspørgsels- og udbudssiden på arbejdsmarkedet samt prognoser for den fremtidige udvikling. Der vil her blive brugt data fra Statistikbanken og Jobindsats.dk.

Ud over de nævnte analyseaktiviteter kan der blive udarbejdet brancheanalyser, målgruppeanalyser og tendensanalyser m.v.

1.2.4 Det Regionale Beskæftigelsesråd

På baggrund af ovenstående overvågningsarbejde overvåger Det Regionale Beskæftigelsesråd løbende udviklingen på det regionale arbejdsmarked i forhold til at kunne igangsætte nødvendige beskæftigelsespolitiske tiltag. Overvågningen dækker såvel udbuds- som efterspørgselsiden på arbejdsmarkedet. Overvågningen belyser også udviklingen i strukturerne på arbejdsmarkedet på kort og på lang sigt. På baggrund af overvågningsarbejdet bidrager rådet med viden om, hvor de fremtidige job kan findes, hvor der findes jobåbninger og på hvilke områder, der er aktuelle og potentielle flaskehalsproblemer m.v..

Det Regionale Beskæftigelsesråd skal altså sikre, at standardiseret og relevant viden om arbejdsmarkedet gøres tilgængelig og anvendelig for de lokale jobcentre, andre aktører, a-kasser, uddannelsesinstitutioner m.v., således at overvågnings- og analysearbejdet understøtter den beskæftigelsesrettede indsats i regionen.

Det Regionale Beskæftigelsesråds overvågning af arbejdsmarkedet skal medvirke til, at beskæftigelsesindsatsen alle steder funderes på solid viden om udviklingen på det regionale/lokale arbejdsmarked, så den samlede indsats kan målrettes mest muligt mod at få ledige hurtigt i job og sikre virksomhederne den kvalificerede arbejdskraft, som efterspørges både på kortere og længere sigt.

2. Interessenter

Hos begge parter er der optimal fokus på at formidle relevant og aktuel viden om den midtjyske region.

For begge parter gælder desuden, at et yderst komplekst interessentlandskab skal kunne håndteres i formidlingen. Der er en lang række interessenter, der er i spil for begge parter. Nedenfor er oplyst en række af de interessenter, der er vigtige medspillere for både Region Midtjylland og Beskæftigelsesregion Midtjylland. Oversigten er ikke udtømmende – der er eksempelvis interessenter, der kun har betydning for enten Region Midtjylland eller Beskæftigelsesregion Midtjylland.

Interessenter i det offentlige rum

- Borgere
- Virksomheder
- Arbejdssøgende
- Medier

Interessenter på landsplan

- Ministerier
- Brancheorganisationer
- Arbejdstagerorganisationer
- Arbejdsgiverorganisationer
- Uddannelsesinstitutioner
- A-kasser

Interessenter på regionalt niveau

- Regionsråd/Regionale Beskæftigelsesråd
- Brancheorganisationer
- Arbejdstagerorganisationer
- Arbejdsgiverorganisationer
- Uddannelsesinstitutioner
- A-kasser
- Andre aktører
- Andre regioner

Interessenter på lokalt niveau

- Jobcentre
- Kommuner
- Kommunale arbejdsmarkedsforvaltninger
- Kommunale koordinationsudvalg
- Lokale beskæftigelsesråd
- Brancheorganisationer
- Arbejdstagerorganisationer

- Arbejdsgiverorganisationer
- Uddannelsesinstitutioner
- A-kasser